

Vértes Judit

Úton – útfélen

Tarkabarkák, avagy
a világjáró könnyecsepp
kalandjai

A könyvet, a Világjáró könnycsepp kalandjait Belléncs Lászlóné Ili néninek ajánlom. Ő az, aki korszakos történelmi viharokat átvészelve sok mélységes családi drámát élt át. 87 éves múlt, de mégsem a „könnyek áradatáról” beszél, hanem a holnapról, a fiatalok felelősségéről, a szeretet összetartó erejéről.

Az életem a versben van – mondja Ili néni és szaval:

Reviczky Gyula: Imádság.

Szeretettel,
megbecsüléssel

Vértes Judit

Úton – útfélen

Tarkabarkák, avagy
a világjáró könnycsepp kalandjai

Nagykanizsa 2015

Szerkesztette
Tábori Zita

Lektor
Hosszú Ágnes

Illusztráció
Karner László

ISBN 978-963-9782-46-4

Kiadja: Czupi Kiadó
8831 Nagykanizsa, Pityer u. 19.
Tel.: 93 320 766
www.czupi.hu

Bevezető gondolatok

A tarkabarkák hétköznapi történetek. Mindegyikben ott rejtőzik egy könnycsepp. Előtte, mögötte és körötte pedig – Váczi Mihály szavaival szólva – „a hűséges fegyverhordozók”, a társak. Ez a hétköznapiak és a lélekemelő ünnepek szigorú rendje.

A könnycsepp egy fénylő csoda, egy a sok-sok millió közül! Benne gyöngyözik a mindenség: öröm, gyönyör, fájdalom, bánat, halál és újjászületés. A mindenségben pedig ott reszket egy könnycsepp, ami te vagy... csakis Te, egyes-egyedül!

Igen, ő a nagy világjáró. Állandóan úton van. Semmi szentimentalizmus! Megy, megy, mendegél, a parányi tavacska duzzad, fénylik, aztán a könnyfátyolon áttör a napfény, az öröm, a lelki béke, a megnyugvás.

Mindenütt ott van: úton-útfélen, „kuckó magányban”, égen-földön, vonaton, buszon, a temető csendjében, a kórházban, vagy éppen az égre törő torony legtetetején, ahol már a csöpp csepp összemorzézik a napsugárral. Semmi szentimentalizmus!

Amikor Váczi Mihály 1973-ban Vietnámban járt, nemes egyszerűséggel írt az „örök vándorról”: „A háborút elszenvedők könnyei csak a békeesség tengerét szülhetik, és égő örömkönnyet varázsolhatnak a vietnami kislány szemébe, mert kapott egy másik jó anyát, akit szívszorítva ölel, ölel, ölel...”

Dymphna Cusack „A megperzselt fa” című regényében – a maga választotta magányban – hősről szemébe törli, de könnyei befelé folynak a lélek mély gödrébe. Aztán hirtelen-váratlan megjelenik a társ: lélek ölelkezik a lélekkel, a sebek gyógyulnak.

2004-et írunk. A bámi citadella fölött helikopter köröz. A pilóta döbbenetesen nézi a cunami tombolását, a pusztítást, a hullámok hátán táncoló „játékbabát”. Kislányára gondol, és szeméből megindul az „áradat”.

Aztán a sok-sok könnycsepp – keresztútja során – éltető napsugarat kap: mint ahogy a százéves néni is megnyugodott, amikor megtalálta édesanyja sírját, vagy ahogy a tréfás kedvű filozófálgató fiatal, aki a vonaton értesül édesapja haláláról, s barátja hazáig kíséri: a kicsi lány is megbékül, amikor elker-

geti a gitáros szeretőt, vagy éppen Bea és Robi egymást erősítő szeretete, elszánt harca egy kisbabáért.

Hogy is mondta az esztergomi gyermekgyógyász főorvos? Nem szégyen az a kibuggyanó valami, az ember a beleérző képességétől orvos és ember. A Honvéd Kórház koraszülött osztályán az a sok kis rugdalózó, élni akaró parány mind egy-egy feszülő könnycsepp. Amikor Nádor Csaba főorvos valamelyik fölé hajol, az egész kis „társulat” mosolyog.

...Hát, kedves Olvasóm! Ennyi a bevezetőm. Ha lehet – kérhetlek? – kerüld a „kuckómagányt”, keresd a „hűséges fegyverhordozókat”, a jó barátokat! Fordulj a nap felé!

Küldöm az átélt, a megélt, illetve az elmesélt „tarkabarkákat”, és „borítékoltam” néhány kedves levelet is.

Stahl György –Természetes axiómák

Csak a Mindenség van!
A Semmi nincsen!
Mindenkori Teremtmény!

Azért részesülsz
a létezés sikerében,
mert az Élet!
időben és térben –
véletlen-szerűen
ugyan,
de rendíthetetlenül
közlekedik
a
Mindenségben!

Tengermély

Parányi könnycsepp
remeg
a mindenség
tetején.
Nagy útra
készül,
társat
keres.

Kőbe zárt
örök
törvény!
Alant
gyöngykagylós
tenger
s a fortyogó,
vad
örvény.

Érchang
zeng:
Ne menj el,
ne hagyj itt!

Háborog
az űr,
magányos
csillag
forog
önmaga
körül.

A csöpp csepp
már
szédülten
suhan,
zuhan,
zuhan,
zuhan,
tenger-mély
öleli,
s a gyöngykagyló
sugaras
hátán
hasonmását
megleli.

Attila fiam születésnapjára. Három hónapig külföldön tartózkodott.

Kisfiam! Hiányoztál!

41 éve költöztünk Zalából Budapestre. Óbuda befogadott, átkarolt, de mégsem lett belőlem pesti. Nem tudtam megszokni a „sugaras” közlekedést, az egymástól idegenkedő, távolságtartó embereket, a hatalmas áruházakat, egyszóval a függőségi viszonyt. A hétköznapiak pedig robogtak, rohantak velem.

Korán keltem, vásárlókörré indultam. Az 1-es villamos már „várt”, aztán a második megállónál lerobbant. A Flóriánig gyalogoltam. Elfáradtam! Leültem hát egy művészien megrongált padra.

„Búzavirág... koszorú”

A tündér kicsi néni a csúnyán megcsonkított padon üldögélt. Ruháját huzigálta a résekből, rendezgette, simítgatta a redőket.

Nézegette a nyüzsgést, a gyors, pattogó jövést-menést. Mosolygott. Láthatóan nagyszerűen szórakozott. Figyelte a galambok pipiskedő járkálását, a csőrös csatározásokat. Beszélgetett velük. Élénk kék szeme, arca szelídsége szinte belesugárzott a „járókelők” sokaságába. Mellételepedtem.

– Kedveském! De jó, hogy ide ült. Tudja, én minden áldott nap itt vagyok, ugyanis a Flórián Áruház mögött lakom a lányoméknál. Reggel elindulok a háztömbök mellett, a padom meg vár. Dél körül aztán ballagok hazafelé a másik oldalra. Ezt én soha ki nem hagyom.

– Jó kis séta! – mondom, és tekintetemmel megsimogatom.

– Kedveském! Mondok még valamit. Én minden áldott nap végiggondolom az életünket: a mezítlás gyermekkoromat, a háborút, a sorbanállást, a lyukas cipőt... pardon... pardon... rossz sorrendben mondtam. Hogy is hagyhattam ki az esküvőnket! Az aztán igazán szép emlék. Nem tellett esküvői ruhára! Mi lesz most? Hogy lesz? Édesmamám csak mosolygott, meg dudorászott. Sokszor órákra eltűnt. A padláson varrt. Hófehér lepedőből varázsolt nekem menyasszonyi ruhát.

Várjon egy kicsit, nem sírok ám, csak úgy előttem van minden. Élővirágokat tűzött művészi sorrendben a ruha alá, meg a szívem tájkára... és... és... a fejemre mezei virágos

koszorút készített. Kedveském! Gondolja el, mi történt! Vége a misének, berobog egy kedves rokon, kezében selyem meg túll álomszép menyasszonyi ruha. Higgye el, én a lepedős-virágosban voltam boldog. Na, egyszóval minden áldott nap elgondolom életem eseményeit, a sor végére teszem a legkisebb bajt, gondot, így könnyebb a holnapra tervezni. Igaz? Nem szeretek panaszkodni. A gyerekek sem hallgatják szívesen a szemrehányást, az öregek nyöszörgő hangot. Robotolnak, hajtanak a fiatalok, őket is megértem, ha időnként türelmetlenek és zaklatottak. Inkább az örömeimet sorolom nekik, ha jönnek hozzám, ha meglátogatnak; szívrepesve és mindig mosolyogva várom őket. Ugye jól teszem?

Na, elég belőlem, kedveském! Élnek a szülei, vannak gyermekei, netán unokái? Úgy látom, elég jól tartja magát, biztos nagyon sokan vigyáznak magára!? Árulja el, mikor jön még errefelé, úgy tíz óra körül? (Ez a drága lélek rám is figyel!)

Válaszolnék: a szüleim már régen...

– Megéreztem én ezt, kedveském – mondja, és kezét a szívére szorítja. Tétova mozdulatot tesz, én is... és megöleljük egymást.

Jártam a Flórián felé – úgy tíz óra körül –, kerestem a tündér kicsi nénit, de csak egy galamb tipegett a csonka pad alatt. Aztán ő is hirtelen huss, huss elrepült.

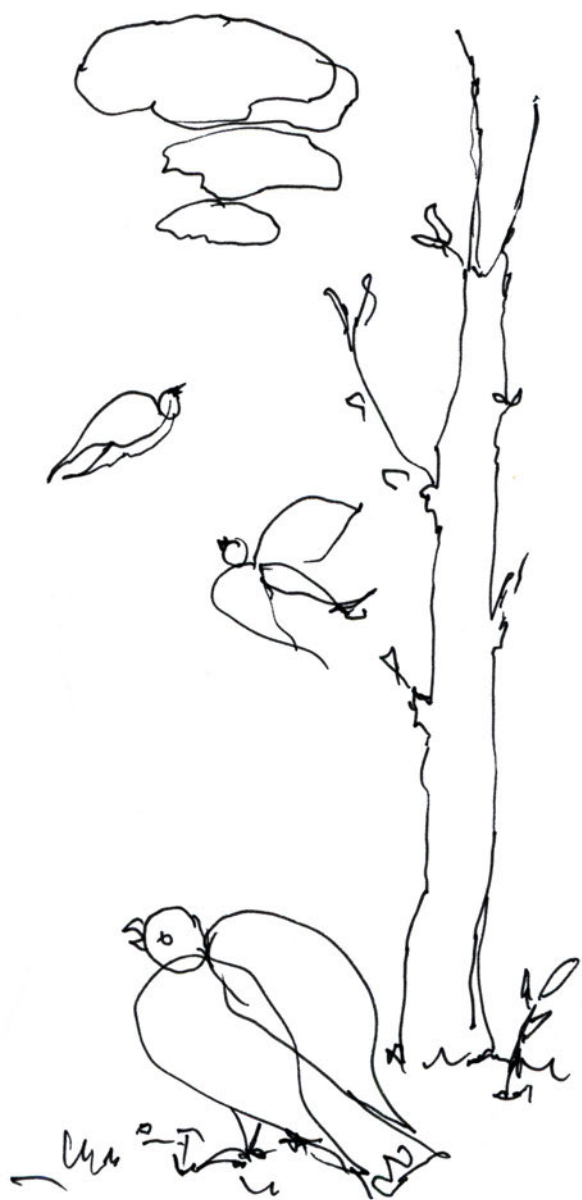
Ne jajongj! Ne siránkozz!

Figyeld a madarak szárnyalását,

a sugaras távlatot,

a titkot őrző holnapot!

Vonatoztam hosszan, „loholt velem a nap, a táj”. Zalaeger-szeg messze van, három és fél órás út. Mégis jó az utazás, mert érleli, hizlalja a gondolatokat. Lehet tervezgetni, álmodzni, beszélgetni, vagy éppen nagyokat hallgatni.

No, és várnak a régi jó barátok!

Az én szamaras uram

A vonaton szemben ült velem a mesélő. Lehetett úgy nyolcvan-nyolcvanöt éves. Leste, kitarтоán figyelte: szólhat-e hozzám... az idegenhez.

– Szép a sálja, jól mutat a pulóverjén – kezdeményezek, süttán-bután, kissé erőltetetten.

– Na, hölgyem, rátrafált a lényegre, a sálamat tizenhat éves korom óta hordom. Elég hosszú az út, elmondhatom?? Azért kérdezem, mán ne vigyem a sírba.

Nem várt választ, dőlt belőle a szó: – Mink anyámmal és három testvéremmel egy Isten háta megettí faluban éltünk. Nem... nem... nem Isten háta megettí, mert akkor segített volna rajtunk.

Hol az apánk? Ki az apánk? – kérdezgették a faluban, meg mi is tudakoltuk. Sok apátok volt... replikáztak a kispadon a rossz nyelvek. Szavuk döfött, szúrt. Anyánk éjjel-nappal dolgozott – napszámba járt a messzi hegyre. Én meg menekültem a sorsom elől. Na, osztán eljött az én szerencsés napom. Szamárháton, pardon, szamaras kordén érkezett az istenadta. Ő lett a vőlegényem. Húzta, húzta a kordét, abban meg a trágyát. Derék, dolgos legény volt. Megkérte a kezem, anyám rögvést ígent mondott, pedig még a tizenhatot sem töltöttem be. Hogy mi volt a hozományom? A nagy semmi! Anyám adott egy vékony, átlátszó virágos hálóínget. Igen-ígen szépséges ruhadarab volt. Felvettem a nászéjszakán, mit tudtam én, mi következik. Az én uram rám ordított... mit flangálsz abban a vacakban?! Aztán szétdobálta a lábaimat, az meg a – fene essen belé – görcsöt kapott. Huzigáltam én mindenhova a szép virágos hálóínget, még sírtam is... az én szamaras férjem meg kiabált, és tépte rajtam a hozományt. Pirkadatkor osztán hogy hogy nem a konyhában találtuk magunkat.

Ez a sál így egészben megmaradt. Télen-nyáron hordtam (meg hát lássa, most is), ezzel bosszantottam az én drága uramat.

Kérdeztem volna tőle valamit, de csak mondta, mondta a mondókáját. – Hatvanhat évet éltünk együtt. A magam módján nagyon szerettem őt. – Búcsúzóul még megigazította virágos selyem sálját, aztán leszállt, de még visszaszólt: higgye el, arra a rossebes görcsre még ma is emlékszem.

Húzta, vont a kordét,
álmában
fényes
hintón járt.

– Te leány!
Szeretem a szemedet
a csúf, cserfes nyelvedet,
a villogós eszedet...

A szegény legény
már csak
egy copfos, dolgos
lánykára várt.

Most megyek a...
zanyádhoz
és megkérem a
kezedet.

A copfos, dolgos
a kispadon
ült éppen,
szólt a legény
illendőképpen:

Szerény, szegény
murit csaptak,
még ma is
élnek, ha ...

„Csak ülök” és mesélnek. Most nem Vitray Tamás nagyszerű műsorára gondoltam, hanem a fülkébe bezárt kicsi világra. Döglesztő meleg van, de ez nem zavar senkit. Csak ülünk, nézegetünk és beszélgetünk. A pillanat varázsa, meg a hagyományos-kolbászos ajándékfalat közérzetet, közösséget formál.

No, és akkor még nem említettem a varázslatos naplementét.

„...Földvár felé félúton...”

A fények tánca elbűvölte az utasokat. Ilyen naplemente nincs sehol a világon! Ez a hatalmas tó titkokat őriz. A hullámok emlékeket hordoznak: szerelmekről, vágyakról, döglesztő hőségről, vad viharokról.

A fülkébe beragyogtak a napsugarak, bársonyos-bíborszín telepedett az arcokra. Sokan voltunk. Az ablak mellett egy idős, kalapos úr „trónolt”. Őlében ruhaszalvéta, abban kifli, kolbász és vöröshagyma illatozott. Bicskájával nagy komótosan mindent karikára vágott, „katonákat” készített, és szinte kínálás nélkül osztotta a finom falatokat.

– Micsoda naplemente! – szólt a kolbászos úr. Nekem üzen a teremő: parányi porszem vagy te, pocakos ember, egyszer aztán el kell költöznöd ebből a gyönyörű földi világból!

– De szépen mondta! – szólt közbe egy hölgy, aki hosszas, átszellemülten körmét lakkozta, kezét feltartva művét fújogatta. Őlében egy igen kicsi, vibráló szemű kutya kuporgott.

– Uram, még ne készüljön a nagy útra! Hiszen majd kicsattan az egészségtől, az életkedvtől!

– Köszönöm hölgyem, a biztató bókot! Micsoda nap! – válaszolt a kalapos úr.

Az ajtó mellett két fiatalember hangoskodott. Egyetemisták lehettek, elmélyülten beszélgettek a világmindenség horizontális és vertikális nagy kérdéseiről.

A kedves, kutyás hölgy időnként odaszólt a filozofálgatóknak: – Nézzék csak meg a színek pompázatos játékát! Láttak már ilyen csodát? – A fiúk szelíd elnéző pillantást vetettek a hölgyre, és megsimogatták a rettenetesen kicsi, villogó szemű kutyát.

Az eszmecsere tovább folyt: most a hegeli dialektikáról, Feuerbach-tézisekről – az előfeltevések rendszeréről – vitatkoztak.

– Atyaúristen! – szólt közbe a pocakos, kalapos úr. – Mekkora tudomány! Megemelem a kalapom. Nem éhesek? – kérdezte, és már nyújtotta is a falatokat.

– Na, apám! Összefoglalom az egész globális nagy témát – mondta az egyik fiatalember. – Szóval figyelj, barátom! Nem a felszínt kell kapargatni, reformálgatni, hanem a világot kell fenekestül felforgatni és megváltoztatni, mégpedig radikálisan, valós forradalommal! Ebben az elidegenedett gépi világban még a gondolatainkat, a szóhasználatunkat is forradalmasítani kell... – A szónok nem folytathatta a magasröptű meditációt, mert mobilja harsogóan jelzett. Mindent hallottunk.

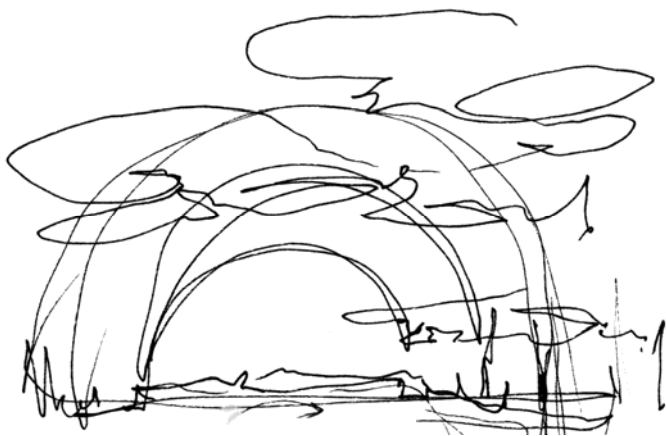
– Nem értem... nem lehet... tegnap vittem be a kórházba. Nem lesz semmi baj, csak kivizsgáljuk – nyugtatott az orvos.

– Nem lehet... nem lehet! Meghalt az édesapám! Ráborult a barátjára, és felszakadt a fájdalom.

– Megyek vissza... haza kell mennem... szegény édesanyám, beteg a szíve, mennem kell hozzá. – A barátja felpattant, és erősen átkarolta a fiút.

– Visszamegyek veled, hazáig kísérlek. – Leszálltak.

A kutyás hölgy csendesesen szipogott, simogatta, ölelte az ugribugrit. A fülke elcsendesedett. Földvár még messze volt. A nap tűzkorongja eltűnt, ránk zuhant az este.

Vonatoztam
hosszan,
álltam
az ablaknál.

Ni csak!
A hatalmas
tűzkorong
éppen
lemerőben.

A sugarak
alétan
zuhantak
a víztükörré,

s onnan
visszazuhanak
a pompázó,
kora-esti
égre.

Ki érti azt,
hogy én még
most is
az igazi
tisztá fényű
tűzkorongos
varázslatot
várom.

Aztán
a vakító fényre
félénk kis
felhő kúszott,
s az én égi
varázslatom
már a Balaton
mély-medrében
úszott.

Az ablaknál álltam.
Bénultan, bűvölve
bámultam
a kora-esti
csodát:
hol vagy,
tünékeny,
tündéri
álom?

A Margitsziget engem mindig elvarázsol. Tudom, mást is. Mindenkit?!

Sétálsz, s ezer kicsi csoda tölti fel lelkedet. A sziget összehoz, szíved kinyílik, mint a sok-sok pompázó virág.

Sétálsz a varázslatok birodalmában, s hallgatózhatsz az „aranyos” tölgyek útján is. Ha akarod, ha nem, egy-egy eset belopja magát a szívedbe: ott is marad, mardos vagy éppen feldob. Mindig hallasz valamit, ami gondolkodásra, együttérzésre késztet. Talán az együttérzés időnként nem is elég.

A piros szandál

Sétáltam a szigeten: lassan, bandukolva. Búvölten néztem a sokféle zöldet, a virágokat. Lám... lám... „erőlködik a tavasz”.

Elöttem egy kicsi lány ugrabugrált, – lehetett úgy öt, hat éves. Kezét erősen szorította a nagymamája (vagy őrzőangyala?) Szünet nélkül beszélt, csacsogott.

Gyorsan kapkodta a levegőt, érződött: a lelkét akarja kitérni, annyira szeretne valamit elmondani, amit otthon talán nem lehet, nem szabad.

– Tudod, az én apukám Németországban dolgozik... messze van... de engem nagyon szeret, meg az anyukámat is – szónokolt a kicsi lány. Nekem mindig hoz valami ajándékot, úgy mondjuk: „kincset”. Sok kincsem van ám már! Szombaton hazajön. Úgy szeretem, amikor megölel, megpuszil, pedig tudod olyan izzadt mindig, de az nem baj!

Magasra emel... feldob a levegőbe, és azt mondja: repülj, tündérkém!

Anyukámat nem dobálja, de őt is szereti, és hozott neki egy nagyon magas sarkú, nagyon szép piros szandált. Tudod, én is megpróbáltam, de hasra estem benne, és sokat neveltünk.

– Nahát... hogy te milyen szépeket beszélsz, mesélj nekem még! – válaszol a nagymama (vagy az őrzőangyala?)

– Tudod, csak azt nem szeretem, amikor veszekednek... még rángatják is egymást. Gondold el, apukám szörnyen haragszik, és azt kérdezi: járt itt az a gyalázatos gitáros?! Emíliónak hívják a gyalázatot, és tudod olyan szűk a nadrág-

ja, hogy még a kezét sem tudja beletenni. Nem szeretem, ha jön, mert mindig kiküldenek, hogy játsszak valamit... – és itt úgy felemelte a hangját, olyan lélekriadtan mesélt, hogy örzőangyala felemelte, magához szorította, úgy vitte egy darabig.

– Jól van, jól van, nyugodj meg, gyönyörűségem, én is mesélek neked. – Erre már nem került sor. A kicsi lány leugrott az ölelésből, és a közeli padhoz rohant. Ott ült az egybefonódó pár; a hölgyön egy nagyon magas sarkú, szép piros szandál, mellette a gitáros.

– Anyukám, anyukám, gyere velünk! Ez az én anyukám, tudod... tudod... és... és... te meg menj el... menj el!

Emílió, a „hős szerelmes” felpattant és elrobgott...

A gyermek nem kaland,
nem játék,
a gyermek isteni ajándék.

A távoli jövőt ő
fényre
gyűjtja,
a rét tarka pompáját
mind-mind
neked nyújtja.

Fogadd hát jó szívvel!

Szeretek vitatkozni, ha hagyják, ha van miről, ha az észérvek csatározhatnak.

Nekem ne mondja senki, hogy a férfiak kényelmesek, türelmetlenek, meg hogy a világ lustái, ha főzésről, mosogatásról van szó. Sokan állítják görcsösen, megrögzötten, hogy ősidők óta van külön női- és férfimunka.

A minap találkoztam egy drága, sétabotos bácsival, aki mint a vízfolyás mondta, mondta a recepteket, és még sok minden másról is mesélt.

Bableves csipetkével

A megállóban már sokan vártunk. Vidékre indultunk. A régi, rozoga, de igen barátságos busz még messze pöfögött. „Ezek egyszer még útközben szétesnek” – mondta valaki.

Egy hófehér hajú, idős bácsi toporgott, izgult mellettünk; az öreg járgány egyúttérzőn üzent: ne tessék izgulni, jövök: lassan, de biztosan.

Jó is, hogy késett a busz, mert a bácsi éthordója hirtelen megbillent, a bablevesből néhány csipetke merészen ugrabugrált a földön a tócsányi lé mellett. – Sebj – nyugtázta hősünk a balesetet –, papírzsebkendőjével megtörölgette az edényeket, még a földről is eltüntette a nyomokat. Faragott sétabotját markolászta, annak beszélt: – Gyere, te szerencsétlen, gyere furkókám, nem szép tőled, cserbenhagytál.

Megyek a feleségemhez, a drágámhoz. Kórházban fekszik, járóképtelen – kezdte a mesét a bácsi, és beszélt, beszélt egész úton. – Fekszik a drágám az elfekvőben, megbékélve sorsával. Míg nem megyek, csendben sírdogál. Amint meglát, mosolyog, és kinyújtja felém mind a két kezét. Nagyon vár. Hatvan éve vagyunk együtt jóban, rosszban, szeretetben, még a gondolataink is ölelkeznek. Ugye szépen mondtam? Mindent megtanultam: bevásárolok, főzök, takarítok, vasalok. Most bablevest készítettem neki. Isteni lett! Csúcs!

Minden áldott nap jövök. Holnapra birsalmával megbolondított husit készíték. Azt nagyon szereti a drágám! Csak ne-hogy úgy járjak, mint a múltkor. Vettem két bazinagy birsalmát az óbudai piacon, hát képzeljék el: mind a kettő belseje

fostos, barna, romlott volt. Visszabicegtem velük, és – ember láss csodát – kicserélték.

Szóval isteni lesz! Teszek hozzá egy kis száraz fehérbort, csilipaprikát, és az egész masszát nagy lángon főzöm. Közben folyton kevergetem, a tetejére apróra vágott petrezselymet morzsolok.

Na, kérem, így lesz.

Nem panaszkodom ám – szerénykedett –, nehogy félreértés, mindent szívesen csinálok. Különben – még nem is mondtam – az én feleségem nagyon szereti az Ady meg a Babits verseket, hogy Tóth Árpádról ne is beszéljek. Lassan, akadozva, egyre halkabban idézget tőlük. Ha látom, hogy pityereg, megsimogatom – kérem, legyenek erősek! –, saját sántikáló szüleményeimet mondom el neki. Na azokon aztán annyira nevet, hogy még a könnye is folyik. Hát így állunk, így éldegélünk: sírva, nevetve.

Csak arra kérem a jó Istent, hogy együtt még megélhessük a kilencvenedik évünket, hogy elmondhassam a drágámnak: „már vénülő kezemmel...” – Áhítattal szavalta végig a verset, aztán a fényesre törölt éthordóval, meg a faragott sétabottal leszállt.

– Boldog ember! – szólta utána valaki.

„A boldog ember”
kitárta
karját,
szorította, ölelte
sírdogáló
párját.

Itt vagyok,
Drágám!
Fogom a
kezedet,
„s már
vénülő
szememmel
őrizem a
szemedet.”

*Osztályfőnökünkhöz – a százhat éves – Györgyi nénihez igye-
keztünk: örömmel és némi izgalommal. Ez régen is így volt,
diákkorunkban.*

*De jó, hogy újra – ha csak röpke időre is együtt lehetünk és
tanulhatunk tőle: okos szót, türelmet, bölcsességet, éltető erőt.*

„Tanulj meg internetezni!”

Györgyi nénit a múlt élő varázsa, emlékek hangyabolya len-
gik körül.

Ezer meg ezer érdeklődő, csillogó szemű tanítvány vonul
fel előtte. Ők az „ÉLET kísérletezői”. Vigyázzban állnak; a
boldog diákévekre emlékeznek, és fejet hajtanak.

Györgyi néni 105 éves múlt. Ő a kémia, illetve a fizikatu-
dományok nagyasszonya!

Szobájában üldögél a gyönyörű képek, bútorok ölelésében.
Éppen álmodik: szemei előtt csillagok, szikrák sziporkáznak,
aztán dirr-durr-reccs-bumm! Majd zöldes-kékes kavargó köd-
gomolyag tölti be a kémia és a „fizika szentélyét”. Jönnek,
jönnek a „lándzsás vitézek” (Bohr képlet), az atomok, a mo-
lekulák, s a nagy nyüzsgésben elővillan a híres „fekete fűzet”
tele példákkal, melyeket mind-mind Györgyi néni szült. Mi,
egykori tanítványai hozzá igyekezünk. Az ajtó már tárva,
nyitva, osztályfőnökünk az ablakban kukucskál, vár bennün-
ket.

– Gyertek, gyerekek! Vegyetek, ne kínáltassátok magatokat!

Aztán kérdez, kérdez... és végtelen türelemmel várja a vá-
laszokat.

Valaki nagy óvatosan tudakolja: – és Györgyi néni mit csi-
nál egész nap? Mivel telik...

Hosszú, nagy beszédes szünet.

– Figyeljetek! Tulajdonképpen semmit! – válaszol huncut
mosollyal. – Azon aztán nem siránkozom, hogy alaposan
megöregedtem. Különben sem vagyok síró. De azt bevallom
nektek, hogy amikor nyugdíjba vonultam, valami piszkálta a
szemem. A századik születésnapomon meg – a régi kedves
tanítványok köszöntöttek száz emlékező történettel –, na,
szóval meghatódtam. Amikor mindenki elment, sírtam, sír-

tam. Jólesett. De nem is ezt kérdeztétek. Hogy mit csinállok egész nap? Reggel korán kelek, rendet rakok, teszkek-veszek, kávéfőzők, megfejtetem az álmaimat, aztán olvasgatok, tévét nézek, internetezek.

Tanulj meg internetezni! – mondja hirtelen, váratlan felém fordulva. – Anélkül nem boldogulsz! (Hát ez nagy igazság!)

A délután gyorsan elszaladt. Indulunk hazafelé. De hosszú és meredek ez a Ménesi utca! Sehol egy pad. Osztályfőnökünk az ablakból integet.

Isten éltesse Györgyi nénit erőben, egészségben! Búcsúzóul küldjük a fizikaszakkörösök emlékező versikéjét:

A kísérletező ember „égő csipkebokor”
a távoli ködös jövőbe lát.
Tüzes korongja szerteszét szórja
éltető, szelíd sugarát.
Elhinti, kémleli a duzzadó magot,
fényt vár, gyűjt a tudás ágán
sok szikrázó kicsi napot.

Apostol, Apostol, Apostol... Melyik is? Majd kiderül.

Kedves szomszédasszonyom, Éva átperdül hozzánk. – Csak egy röpke percre jöttem – mondja, és marad. – Képzeljétek – meséli –, másfél óráig vártunk a rendelőben. Tömény unalom és izgalom. Szerencsére a 260-as buszt elértük, és indultunk vissza a Bécsi útra.

„Ha majd a bőség kosarából...”

Két hosszú óra a rendelőben. Legalább fél óra még hazáig – mondja Éva. – Egyébként a 260-ason mindig történik valami unaloműző, lélekemelő dolog. Ezen a járaton a „kormány-örök” figyelmesek, türelmesek, meglepően műveltek. Na, szóval a mi vezetőnk kormányra temett férfiú volt. Szelíden határozott, udvarias, értett az emberek nyelvén. Semmi rutin, semmi fölényeskedés, semmi nagyképűség... de miről, kiről beszélek én nektek? – lírázott szomszédasszonyom.

Mondhatom, a mi buszsofőrünk magas szinten művelte a vezetést, a pedagógiát és a pszichológiát. Egyszóval megemelem a kalapom előtte.

A Szent Margit Kórház előtt aztán nagyot zökkentünk, egymásra borultunk. Sokan voltak. Vezetőnk hirtelen-váratlan fékezett, mert egy felfújt labdaszerű kiskocsi keveredett elénk.

– Uram, ezt hogy csinálta? Uram, micsoda bravúr! Így, keresztül-kasul mindenben. Kérem, önnek így valami baja eshet.

Képzeljék el – szól közbe egy testes úr –, tegnap este meggyek hazafelé... hát élém szemtelenkedik az utcánkbeli rendőr (talpig civilben) Trabanttal.

– Az nem lehet! – horkan fel egy kigyúrt, vállas férfi. – Miket fantáziál itt! Trabantok már nem is furikáznak sehol.

Indultunk volna, de még megvártuk a loholó fiatalokat. Az ajtó előtt aztán toporogtak, hülyéskedtek, egymást lökdösték előre.

Uraim! – mondja a mi vezetőnk. – Igyekezzünk, igyekezzünk; ennyi idő alatt egy Petőfi-verset is elmondhatnék.

– Hallod, apám? – poénkodik az egyik fiú... – Talán a zanyám tyúkját?

– Nem, nem, nem az Anyám tyúkját... inkább a XIX. század költőit mondanám el – válaszolt a mi vezetőnk. Várakozó, nagy csend lett. A fiatalok kicsit lejjebb húzódtak. Lobogó sörényű hősrünk megszólalt:

– Hallod apám? Nahát, ez nem akármilyen! Ez fantasztikus!

– De ez még semmi! – meséli szomszédasszonyom. – A mi vezetőnk – a csendet megtörve – az Apostolból idéz, illetve – saját életét beleszöve – elemezte is az elbeszélő költeményt.

A fiatalok leszálltak, de még szívükre tett kézzel bocsánatkérő mozdulattal visszaintegettek.

„Ha majd a bőség kosarából mindenki egyaránt vehet...” (...hol van az még?! – mormogott csendesen, csak úgy maga elé a buszsofőr.

Az új köztemetőben ballagok. Szüleink sírja nagyon messze van. Ez az elterülő, hatalmas, platánfás hely egy erőt adó, szomorú, virágos város.

Itt tipeg-topog a jelen, de a tétova sántikáló múlt is.

Vedd észre, karold át!

Angyal, kitárt karokkal

A hatalmas tölgyfák felett repülő hűz el. A lombok ölelésében tipeg-topog egy aprócska néni, erősen markolássza tarkabarka virágcsokrát. Száz éves lesz karácsonykor – tudjuk meg tőle később.

Tétován járkál, jobbra-balra nézeget, átmegy az új köztemető széles utcáján, visszajön. Hófehér kontya kibomlik, őzriadtan keres-keres valamit. Vagy valakit? Nézi, búvóli a sírokat.

– Nem...nem...nem ilyen volt, hófehér kövecsekkel szórtuk körül a sírt, és borostyánnal futtattuk be. Nem, ez sem az, úgy emlékszem, egy angyalszobor is volt ott, kitárt karokkal..., mert... ugye még nem is mondtam, hogy az én kis angyalkám két éves sem volt, amikor az égbe repült.

Közben beborul az ég is, ijesztő felhők közelednek, a nyári zápor, a szél is kíméletlen. Aztán hirtelen-váratlan egy arany-szőke tizenéves tündér terem a sírdogáló néni mellett. Megtörli a könnyes, ijedt arcocskát, elrendezi a tarkabarka csokrot.

– Kit is keresünk? – kérdezi kedvesen. Nos, megyünk és megtudakoljuk az irodában, hol pihen a néni édesanyja. Karon fogja, átöleli, vezeti.

– Tudod, tündérkém, én az édesanyámat keresem. Ezzel mindenki így van – én is, aki nagy útra, a messze távolba készül.

A szél elcsendesedik, már csak simogat. Az eső is elállt.

Avarszőnyeg a temetőben
Beszédes, vibráló rend.
Moccan a sok huncut levél
susog és átölel a csend.

Kezemben a fürge kapa
a kicsi, fényes gereblye
apánk faragta két hű jószág,
féltnve őrzött ereklve.

Vígjáték drámai fordulattal – három felvonásban.

Helyszín: vasútállomás, egy piros-sárga két kocsiból álló szerelvény.

Szereplők: utasok, a csinos kalauznő, a kigyúrt agyú fickó és társai, három őrző-védő szolgálatot teljesítő deltás dalia.

Egy csók, és más semmi

A kopottas, piros-sárga vonat még bent várakozott az állomáson. Csupán két kocsiból állt a szerelvény; itt maradt a múltból. Igen, ilyen is van még. Legyen is sokáig.

A gőzös indul, a roham is. Sok az utas, kevés a hely. A vonat kicsi, de meleg és barátságos. Terjeszkedünk, rakosgatunk, mindenki társalog, nézegetjük a velünk futó tájat. Ez a járgány rövid utakat jár: pőfékel, kattog, csattog, zötyköl és hörögve mesél.

Most éppen lassítunk, fékezünk. Állomás nincs, a mozdonyvezető kihajol az ablakon, mosolyog, és lead egy jókora demizsont, meg egy teli kosarat. Örül az „apró nép”, boldogan viszi haza a kincseket.

Megállunk... elég hirtelen. Éppen jókor, mert a négy hátizsákos diák (három fiú, meg egy barbie-lány) már türelmetlenül toporog a hidegben. Fáradtak lehetnek, hiszen egész nap az iskolában voltak.

Indul a roham. Helyet keresnek, de abból csak egyet találnak, az is szűk.

– Hű apám, b.meg... te ezt elhiszed? Te látod ezt?! Nincs hely b.meg.... Gyere, te köcsög, ülj az ölembe! – Lehuppannak, tótágast ülnek. A kupac tetején a barbie-lány visít, nevet, mondja ő is a kötésszavakat, a lírai félmondatokat.

Jön a csinos, rövidfrizurás kalauznő, talán még harminc éves sincs.

– Jó napot kívánok! Jegyeket, bérleteket!

– Mit akar ez a p... – hörög alul a kigyúrt fiú, majd leszórja rakományát. A kalauznő szava elakad, amint meghallja a „minősítést”, aztán hirtelen-váratlan csak úgy féloldalasán lekever egy hatalmas pofont. Az utasok szemlélődnek, csen-

desen minősítik az eseményeket, kívárnak... végül aztán három deltás dalia felpattan, és imigyen szólnak a diákokhoz.

– Mi a dörgés fiúk? Karót kaptatok? Honnan ez az ocsmány stílus? Beszéljete magyarul és tisztességes hangnemben. – Válasz nincs, mert a négy diák és a kalauznő is leszállnak.

Jön vissza a kalauznő, könnye folyik, úgy nevet. – Gondolják el, azt hittem, hogy elnézést kérnek, de csak egy laza kézcsókot kaptam. „Azért adom a kézcsókot, mert nagyon hasonlít a nagyanyámra.” – közölte velem a kigyúrt agyú fiú.

„Megy a gőzös, megy a gőzös...”

Mennem kell, várnak

A sínek között téblábol egy hajlott hátú öregúr. Meg-megáll időnként, botjára támaszkodik. Szemében fájdalom, félelem és erős elszánás tükröződik.

A kopottas, piros-sárga vonat masinistája ismeri a tétovázót; szelíden kéri, kérdezi:

– Mit csinál itt, Ernő bácsi? Nézzen ám körül komótosan, alaposan! Jönnek-mennek a szerelvények, vigyázni kell, nehogy baj legyen.

– Te vagy az, masiniszta Pista? Ne félts engem, nem lesz semmi baj! Megöregedtem, de látod, még hetykéskedek, tartom magam. Csak az bánt, hogy egyre gyakrabban járkál bennem a görcs, és feszít a bizonytalanság. Sok dolgom van még, nem számoltam el magammal. Tudod... fel kell mérnem az erőmet.

– Értem, értem, Ernő bácsi, csak nagyon vigyázzon. Hová utazik a nehéz batyuval meg a demizsonnal? Ennyi cuccal... egyedül, majd segíték.

– Jó gyerek vagy te, masiniszta Pista, neked elárulom, ma nem megyek sehová. Holnap szeretnék – ha az ég leszakad, akkor is – elutazni Budapestre. Most gyakorolok, hogy a cuccommal fel tudok-e szállni a vonatra.

Fel-le, fel, le... erős a kapaszkodó. Próbálkozik a bácsi, hármat számol, lendít, fenn a batyu, lenn a demizson. Egykettő-három, nagy lendítés, fenn a demizson, lent a bácsi. Lépné most ő is, erőlködik, számol, de az attrakció sehogy sem sikerül. Arca vörösödik, botját eldobja. Ez is útban van – dühösködik, nekirugaszkodik, és sokadszorra aztán sikerül a felszállás.

– Tudod, Pistám – mondja –, megyek a fiamékhoz... el kell mennem... hajt valami... most már elutazhatok, mert kipróbáltam magam.

Egyébként azt álmodtam, hogy a beteg kisunokám lángoló arccal áll az ágyam előtt: kezét nyújtja felém, én pedig hívom őt kitárt karokkal. Hát felmelegedett a lelkem. Most is érzem az ölelését. Mennem kell! Várnak.

Ernő bácsi gyakorol, messze még az este,
Megy a gőzös, megy a gőzös föl Budapestre.

A magány lehet lelki béke, egy hosszú életút lezárása, vagy éppen csak pillanatnyi öröm. Erősíthet bennünket a magány. Álmainkat elzárja, féltve őrzi, aztán egyszer csak elénk varázsolja.

Távol a világ zajától merész gondolatok, tervek is születhetnek... És mégis-mégis a messzi távolból is olyan jó hazajönni, annyira jó a visszaút.

Közhelynek számít ugyan, de igaz: a magány nem mindig jelent egyedüllétet. Az életvidám, a szövegét „csúcsra járató” társasági ember is lehet magányos. Sőt... a családban élő is.

Köszönöm, csókolom

A taxiban – a szakállas, apostolarcú sofőrrel együtt öten voltak. A hölgyek a szokásos kávézásra, fagylaltozásra indultak egy szolid cukrászdába. A megengedő, megértő hozzáállás most igazán jókor jött.

A legkisebb, aranylő hajú hölgy – hátul lekuporodva – az emelkedőre ült.

A szó körbejárt: a magányról, az egyedüllétről, a hétköznapi robogásáról beszélgettek.

– Mostanában a szingli kifejezés a divatos. Társalgásban, újságcikkekben, könyvekben, klubokban unalomig ezt hallani – morfondíroztak az utasok. Honnan kölcsönöztük ezt a szinglit?

A kérdés a levegőben maradt. A szőke hölgy csendesen, alulnézetben átvette a szót: – Én most azt tervezem, hogy a tanítványaimmal ellátogatunk az idősek otthonába meg a gondozóintézetbe. Ott aztán társaságban élnek jó néhányan az egyedüllétet, az „árvaságot”. Már szervezem is a „körutat”. Izgat és érdekel, mit kezdenek ezzel a másik világgal az én gyermekeim. Aztán az élményeket, a tapasztalatokat megbeszéljük irodalomórán, fogalmazást is írhatnak róla.

– Tanárnő! Megismertem a hangját, az én kislányomat is tanítja... nahát! Ez külön öröm! – szólt megilletődve a sofőr.

– Tanárnő! Szívemből szólt.

Köszönöm, csókolom.

Lelkem „égő csipkebokor”,
lelkem szelíd víztükör.
Szikrázó csillag a lelkem,
és földönfutó boldog bogár.
Mért lázong bennem (mégis)
a hencegő hiú vagány,
s fáj, nagyon fáj szüntelen
a szemtelen,
a szívtelen
konok magány.

Az én unokatestvérem egy „páncélos vitéz”.

Kórház, protézisműtét, édes otthon, gyógytorna, kéztörés, kórház, műtét, gipsz... valamikor irány haza! Aztán minden kezdődik előlről.

„Nem adom fel”

Vörös fény villan, a csengő kíméletlenül szól. A nővér szemét dörzsöli, haját simítja, és a helyszínre fut.

– Nővérke! Kérem a...

– Adom, adom – majd a másik szobába siet...

– Nővér! Soká’ jött...

– Na, jól van, jól van – nyugtat a szelíd szó. Az éjszaka kegyetlenül hosszú.

– Három hónap elzúgott felettem – mondja Márti unokatestvérem. – Hát, barátom, nem elég az eddigi tizenegynéhány műtétem, ráadásnak eltörött a medencecsontom. Nagy műtét volt, sokáig tartott. Lassan gyógyulok. Még megyek Hévízre, a rehabilitációra. Nagyon bízom a kezelésekből.

Várjuk a híreket Mártitól: izgulunk, szorítunk. Telefonhíradás – távirati stílusban – Hévízről: – Gondoljátok el, haza kellett jönnöm a rehabilitációról, mert eltörött a jobb karom. Műtét lesz, gipsz, azután valamikor irány haza.

Három hét múlva Márti már otthon rendezgeti az éjjeliszekrényt, asztalkáját, és rakosgatja gipszes karját. Átmenetileg járóképtelen.

– Jó az otthon, az édes otthon – tréfálkozik, de titkolva fel-szisszen a fájdalomtól.

Később elővarázsol a múltból egy pár soros érzelmes dalt, és csendesen, átszellemülten énekl. Kis szünet után pedig végigmondja a Családi kört. Csengenek. Elmenőben még hallom: – Ne siránkozzatok, a szobatársamnak sokkal nagyobb baja volt, az egyik lábát le kellett vágni. Na! Ez van! Gyertek csak máskor is, várlak benneteket!

– Mi újság? Hogy vagy? Hol vagy? – érdeklődöm.

– Ne is kérdezd! Visszakerültem a kórházba. Tudod, megint kijött a „valami a valamiből”. Műtét lesz! Nem tudok ráállni a jobb lábamra, a bal meg egymagában kevés, igaz? Hát, barát-

tom, így állunk, de nem adom fel! Meg nincs is más választásom... Készülök az újabb műtetre, álomban már le is zajlott.

A landorhegyi öreg fák között ballagok a Kodály Zoltán utcában. Az ajtó tárva-nyitva. A látvány, a helyzet biztató. Már ti egy guruló, járókaszerű szerkentyűre támaszkodik, oldalán „védő pajzs”. Jó erős páncélzat. Segítséggel és a szerkentyűvel egyet-kettőt lép. Aztán sokáig áll az ablaknál, nézi, nézi az őszi tájat, a járókelőket, és integet.

Telnek-múlnak a hetek. Várunk, izgulunk, szorítunk, érdeklődünk.

Telefon Zalaegerszegről – távirati stílusban: – Kaposváron lesz a következő, a 18. operációm, dupla protézis-beültetés. Gondoljatok rám!

A kórházi szobában vörös fény villan. A csengő szelíden jelez. Az éjszaka kegyetlenül hosszú. A nővér a haját simítja, szemét dörzsöli, a beteg fölé hajol.

– Kedvesem! Túl van a műtéten, ébresztő. Éb-resz-tő!!!

Az idő nagyot lépett előre. Márciust ír a krónikás. „Tavaszkar lenni!” Már ti már – ugyan nagyon lassan – a járókaszerű szerkentyűvel a konyhából a szobáig lépkedsz.

– Tudod, barátom, én rövidtávfutó vagyok – tréfálkozik, és sokáig áll az ablak előtt, nézi, nézi a járókelőket, és integet.

Lelkem legmélyebb bugyrából
kiszórtam múltam sok-sok bánatát.

Egyenként!

Módszeresen!

Két ujjam közé fogva,
s élveztem döntésem
minden pillanatát.

Igen, erősen éreztem
döntésem derűs diadalát.

Szeretem Szegedet; mindig örömmel és szűnhetetlen érdeklődéssel járkálok ott. Egy kicsit a magaménak érzem a napfény városát. Vándor! Állj csak meg a Hősök kapuja alatt, meg az Aradi Vértanúk terén... Szemléld meg a gyönyörű Röck Palotát, a Városházát, aztán időzz egy kicsit a fenséges Dóm előtt. Lenyűgöző a Móra Múzeum is...

Úgy érzem, visszavárnak a „szétterülő, pompás zöld terek, megannyi szívhez futó forró tüzes erek.”

Szegedi séta... zeneszóval

Hajnalban indultunk a napfény városába. Igaz, morcos, ködös időt fogtunk ki, de ezzel nem foglalkoztunk.

Már útközben is történt valami, egy emlékezetes, váratlan, drámai esemény. Frontális, csúnya ütközés!

A gépkocsi áttörte a korlátot, és frontálisan ütközött a szálguldo kamionnal. A gépkocsi vezetője – egy tisztas öszes halánték – megúsza a dolgot. Éppen most vágják ki a tűzoltók a fülkéből. Görcsösen markolássza a kormányt, és érdeklődik:

– Mi történt, uraim? Mi van itt? Én... jól vagyok.

A Hősök kapuja alatt ballagok, a híres Eötvös Kollégiumba igyekszem. Itt még soha nem jártam. Mindenütt tisztaság, rend, szolid elegancia. Ennek ellenére látom, az épületre ráférne egy alapos felújítás, tatarozás. – Kér egy kávé? – fogad a gazdasági igazgató. Nahát, ez jól esik.

Megyek tovább. A sarkon a kicsi OTP. Bent hullámszik a tömeg. Kihúzzuk a számokat, búvöljük a táblát. Nyugalom, béke a bankban, az ügyintézők udvariasak, kedvesek. Mindenkihez! Ez is Szeged. Villamosra szállok, aztán újra gyalogolok. Hempergős, suhanó ősz ölel, sistergő, táncoló falevelek követnek. Fázom a vékony talpú cipőben. A szétterülő ködben „a közelítő telet” érzem.

Nocsak! Ez a pompás, csipkés épület az Anna fürdő. A legújabb hosszú, kötőjeles neve nekem még idegen és személytelen.

A recepciónál három fiatal leányzó ügynködik. Vidámak, csinosak, ragyognak. Beszélgetnek, nevetgélnek, de minden pillanatban figyelnek a betegekre, a bejárókra.

– Hideg van és ronda köd. Fázom is – mondom fennhangon. Megyek tovább az utamra.

– Ne tessék sietni, üldögéljen egy kicsit – biztatnak, ráadásul az egyik kislány leül mellém. Nahát, ilyen! És nem mondja, hogy néni. Micsoda nap ez!

A Dugonics téren nyüzsgő sokaság. Egy hosszú hajú egyetemista fiú hangszerére ráhajolva elmélyülten hegedül. Gyűlnek a százasok, kétszázasok. Végzős lehet a srác. Jól menő, hazai munkahelyről álmodik, meg a diplomamunkájáról.

Kissé távolabb, a tér másik felén hajlott hátú öreg zenész nyikorog kivénhedt hegedűjén. Igazán jól játszik, a dallam is ismerős: „...száz forintnak ötven a fele...”. Mellette a földön zsíros karimájú kalap, benne néhány százas, kétszázas csak egy, azaz egy darab. A bácsi hajlong, köszöni a keveset.

Nem végeztem az ügyeimmel. Még el kell jutnom a Dugonics utca negyvenkettőbe. Gyalogolok, keresgélek. Milyen hosszú a Tisza Lajos út! Régi kedves ismerősöm már vár. Beszélgetünk, Bea mesél. Amit elmond, abban hit, bizakodás és egymást erősítő szeretet tükröződik. Kérem őt, írja le történetüket, mert azt csak tiszta forrásból lehet továbbadni. Nagyon vártam Bea levelét. (A könyv végén!)

Korán esteledik. Indulunk hazafelé Budapestre. A fiam vezet. Nagy szünetekkel – egy egészen keveset – kutató munkájáról mesél. Nosztalgiazunk is. Csendes érdeklődéssel kérdezget engem, válaszolgatok rejtőzködő meghatottsággal.

„Kis fiam”, öszülő, tudós kis fiam – gondolom, és a széttérülő ködöt áttöri a napfény.

Égre nyíló toronyházak
kapcsos kapuk, ábrándok,
régi pompás paloták,
titkot őrző árkádok.
Csupa bámész csoda,
amerre én járkálok:
fenséges szép templomok
fényes-ékes oltárok,
s csak lelkem érzi tisztán,
mire is büszkéek méltán
a szegedi polgárok.

Zalába utaztam. Egész úton azon gondolkodám, hogy milyen könnyörtelenül, gyorsan elszelelt a 2014-es év (meg a többi hetvenöt). No, és mindez a megkérdésem nélkül. Jó az álmodozás, a vonatozás erre éppen alkalmas.

Ez a csendes töprengés természetesen csak felszínen vibráló múltidézés volt, unaloműző játék. Inkább a jó napokat, az örömforrásokat szedegettem elő. Elméláztam rajtuk, és... rövid időre elaludtam.

Hát ilyen még nem történt velem! Bevallom: a pillanatnyi mély zuhanásba azért belerándult a szívem. Ez az igazság. Aztán szinte erőltetve az éberséget, néztem a kedves zalai dombokat, és felidéztem a még mindig élő emlékeket.

Katóka! Állj fel!

Elaludtam? Úgy látszik, elfáradtam. Na, majd pihenek, kialaszom magam a levéltári vendégszobában – gondoltam magamban. Nem sikerült. A szörnyű nagy dörgés, cikázás keresztülhúzta tervemet. Félttem a villámlástól, az ablakot rázó széltől, szinte megbénított a vihar. Figyeltem a hangokat, a villódzó fényeket, vártam a szüneteket.

Mindig is félttem a villámlástól, a „dübörgéstől” – így mondtuk régen. Megrémített az égi háború. Mindennek az eredője egy drámai gyermekkori élményem.

Apai nagyszüleimnél nyaraltam Pásztón. Öt évesek lehetünk. Drága kis barátnőmmel, Katóval „köteleztünk”, bohózkodtunk. A vihar hirtelen, nagy „dübörgéssel”, vakító fénnyel érkezett.

Örvendeztünk, lelkendeztünk; viháncoltunk tovább, önfeledten játszottunk. Kitágult szemekkel néztük, csodáltuk a fényeket, nevetgélve hallgattuk a szörnyű dörgést. Még utánóztuk is a hangokat.

Aztán Kató hirtelen elvágódott, a nagy diófa alá zuhant ... és ott is maradt.

– Kató! Katóka! – rázogattam.

– Állj fel! Állj fel! Drága Katókám, gyere... „kötelezzünk”!

Tétován toporogtam, nem értettem az egészet, de belerendültem. Heves szívdobogással robogtam haza. Az én nagy-

anyám arca sápadt volt, hosszan hallgatott, majd nagyon csendesen nyugtatott: a kis Kató az égbe repült, meglátod, majd onnan üzen neked. Nagypám a háttérből integetett, szaporán forgatta a kezét. Ránéztem, s a könnyek kódén át láttam, az ő szeméből is legördült egy gyöngyszem. Hozzá rohantam, felkapott, ölelt, szorított.

Sokáig magamba fojtottam ezt az esetet, most „elmondom hát mindenkinek.”

Hetven év távlatából kis Kató sápadt arca, nagyszüleim ölelése, nyugtató szava villant elém azon a zűrzavaros, viharos éjszakán. Velem maradtak.

Levéltári meditáció

És... most hadd lépjek ki egy kicsit a hétköznapi tarkabarkák ölelő köréből.

Az emlékezetes éjszakát a zalaegerszegi levéltárban töltöttem: fel s alá járkáltam, jegyzeteimet rendezgettem, írogattam. Közel tíz éve járkálok ide: olvasgatok, keresek, kutatok, böngészem a dokumentumokat. Édesapám naplója alapján itt bukkantam rá a letenyei-nagykanizsai gyötrelmes-gyönyörű évek hiteles lenyomataira; egy tanyai segédtanító vándorútjának egyes állomásaira. Itt készült zalai csapatmunkával a Tanító öröksége c. könyvem 2., 3. kötete.

Most is akadt egy „kis” dolgom. Meg kellett tudnom, feszített a kérdőjel, kiről olvastam én olyan sokat édesapám naplójában. Ki az a dr. Medve István? Ki lehet, akire még sokan ma is emlékeznek Zalában, Zalaegerszegen, és nemcsak az oktatásügyben dolgozók. Mit is tett dr. Medve István, Zalavármegye királyi tanfelügyelője, hogy a haza fényre derüljön?

Csak zárójelben jegyzem meg: édesapámnak – amikor a tanyáról Letenyére került – pénzt kölcsönzött, mert késett az illetménye. Ő volt az, aki édesapám markáns javaslatát a filmoktatás fokozatos bevezetéséről – minél szélesebb körű terjesztéséről – továbbította a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Örméltóságának. A nagytekintélyű tanfelügyelő személyesen látogatott el a Kiskanizsai Templomtéri Általános Iskolába, ahol édesapám tanított. A Nagykanizsán induló Gépipari Technikum műhelyfőnöki megbízatásra kérte fel édesapámat. Nagyon nagy szó volt az akkoriban! „Kedves Kollégám! Óriási szükség van a jó szakemberek képzésére” – érvelt a vendég.

1950-et írt ekkor a krónikás. A lelkes tanárok, oktatók – erőn felül édesapám is – közel száz jó diák téglánként emeltek katedrálist, és megszületett az országosan is híres technikum. Erre a „közerővel” elkészült intézményre – haláláig – büszke volt a tanfelügyelő.

Természetes hát, hogy kerestem, kutattam az egykori gépiparistákat, akik közül jó néhánynak ismerős volt a Medve név. Szüleiktől hallották, hogyan is segített egykor a nagylelkű pedagógus, hogy a „jövő reménységei” tovább tanulhassa-

nak. Ismerte jól ő a megyét, a helyzetet, hiszen amikor a tanfelügyelő úr iskolalátogatásra indult, alaposan tájékozódott a település „közéletéről, közérzetéről”, a kultúrmunkáról, az iskolán kívüli nevelésről, a cipőhiányról, a mezítlábasságról, a családok életéről, a mélyszegénységről.

Meg kellett tudnom, ki is az az ember, akit a mi édesapánk maga fölé emelt példaképül, és aki édesapánkat maga mellé helyezte partnerként, társként. Tudnom kellett, ki volt az az oktatásügyi vezető, aki a legnehezebb háborús viharos időkben egyébe kovácsolta a zalai pedagógus-társadalmat, és közel 50 évig szolgálta alázattal és méltósággal a „nemzetnevelés, a népnevelés, az oktatás magasztos ügyét.”

Nos, a levéltárban gazdag anyagot találtam dr. Medve Istvánról, mégis mindent átgondolva, megfontolva úgy érzem, nem írhatom én meg az őt méltató könyvet, csak a zalai dombok ölelésében a helyi szerzők valamelyike. De talán mellékszereplő lehetek. Erre viszont szívesen, örömmel vállalkozom.

96. /1939.sz.

10. HATÁROZATI
M. KIR. ÁLLAMI ELEMI NÉPISKOLA

ZALAVÁRMEGYE NAGYSÁGOS KIRÁLYI TANFELÜGYELŐJÉNEK .
Z A L A E G E R S Z E G E N

Mellékeltem tisztelettel felterjesztem a népiskolai film-
oktatás minél szélesebb körben való terjesztését célzó javaslatomat.

10 évnél régebbi gondolataimat közlöm benne kivenatosan,
régie célek, tervek nemzetjavító kívánságok iratták velem a mellékelt
tervezetet:Észért különös szíveséggel kérem azt, hogy bármilyen legyen
is Nagyságod döntése e tekintetben, méltóztassék róla pár sorban ér-
tesíteni, hogy javaslatom sorsáról ne legyek bizonytalanságban.

Ha elkéstem a tervvel, úgy az is örömmre szolgál. Ebben
az esetben méltóztassék munkámat egy hazája sorsáért aggódó és érte
delgozó néptanító jóindulatu próbálkozásának tekinteni.

Letenye, 1939. június hó 19-én"

Nagyságodnak szolgálatrakész
hive:

Kertész
áll.el.isk.vez.tanító.

ZALAVÁRMEGYE KIR. TANFELÜGYELŐJE

Érkezett: 1939. év. V. hó. 22. en.

1484 szám.

Előszám 288-1. Mellékletek száma 1.

704. 5. 1899. 96/979.

Kikereken Ho'nat, lura, pavalavat
a Nkm. urho, leantio'naabbitsa
pajalol a Nkm. kett a +. a. waidaji-
ngfalejje, kett a kottel. ki, To'y.
Lm. a. P. a. m. 7

A népiskolai filmoktatás felterjesztése a Vallás- és Közoktatásügyi minisztériumhoz

Nagyságos

Dr. Medve István
Kis. Tanfelügyelő Úr

Helyben.

Tisztelettel jelentem Nagyságodnak,
1939-40. iskolai évre történt beíratások alkalmával
Notre Dame "rk. el. leányiskolánkba 131 tanuló közül
tanuló szülője írtett be a kötelező felmunkatásra 1 P-t.
Ez alapján tisztelettel kérdexnem, hogyan történjek most
felmunkatás megoldása?

Fogadja Nagyságod mely tisztelettem
nyilvánítását:

Ladagecszeg, 1939. október 14.

Weber M. Angéla
igazgató.

Levelek Csongrádból

Szólásszabadság a tanár-diák világban

Erika szerencsétlen körülmények összejátszása miatt került a nevelőotthonba a '80-as évek közepén. Egyébként a szerencsétlen körülmények összejátszásáról is írok majd még, mert az külön érdekfeszítő történet. A szabad szellem hamarosan megnyilatkozott, amikor egyik kartársam fizikailag tett helyre egy másik tanulót.

Erika osztályfőnökének beszámolva ezt találta mondani:

– A tanár nem azért van itt, hogy verekedjen.

– De a gyerek sem azért, hogy fölbosszantsa a tanárt – így az osztályfőnök.

Nos, ezen elgondolkodott az ifjú hölgy, és nem volt további vita. Erika növekedett testben és szellemileg úgyannyira, hogy az irodalom iránti lelkesedése szavalóversenyekre juttatta el.

Zsűritagként elámultam, mikor Kányádi Sándor Fától fáig című versét mondta el teljes átéléssel. Még most is emlékszem a vers drámai képeire, pedig évtizedek múltak el. Ovációval fogadtuk, mikor a városi versenyen is első lett.

Aztán elballagott tőlünk, középiskola után pedig az otthonból is mennie kellett, de talán addigra a család helyzete is rendeződött. Egyetemet végzett; családja lett, és remélem, boldogan él tőlünk nem túl messze. A Facebook világában könnyen elérhető, osztályfőnökével tartja is a kapcsolatot.

Mindebből mi a tanulság? Sok. A gyerek igazságérzete kifogástalanul működik, és ha őszintén beszélünk vele, mindent megért és tolerál. A tehetség kibújik minden körülmények közt, mindegy, hogy családban él vagy egy közösségben. Csak föl kell rá figyelni, szeretettel támogatni, engedni kibontakozni.

Az igényesség önmagát gerjeszti, célt tűz ki, nem nyugszik, míg meg nem valósítja. Így lett a kis Erikából önmagát megteremtő, másokra is hatással levő felnőtt ember.

Marika

Marika! Leveled köszönöm. Örömet szerezteél vele. Várom a megígért „érdekfeszítő” történetet is.

Kedves Judit néni!

Nagyon régóta nem írtam Judit néninek, de most szeretnék beszámolni róla, hogy mi minden történt velem az utóbbi évben.

Először is, a tanév közben megszereztem a jogosítványt. Nem volt könnyű számomra, úgy látszik, ehhez nincs túl jó érzékem. Most aztán a család kocsijával gyakorlok, kisebb utakat szoktam megtenni.

A tanulás jól ment, az év végi bizonyítványomban csak egy négyesem lett, németből. Közben elkezdtem magánúton angolt tanulni. Az nagyon jól megy. Az érettségi is jól sikerült. Emelt szinten érettségiztem informatikából, mivel a Szegedi Tudományegyetem Informatika Karára jelentkeztem programtervező informatikus szakra. Az érettségi tárgyaim a következők voltak: magyar – középszint, történelem – középszint, informatika – emelt, matematika – középszint, német – középszint.

A német kivételével minden tárgyból ötöst kaptam, a német lett négyes. Dicséretet kaptam történelemből, magyarból és informatikából. Nagyon örültem ennek az eredménynek, a szüleim, nagyszüleim is nagyon boldogok voltak. A pontjaim így bőven elégnak bizonyultak az egyetemi felvételihez. A héten meg is kaptam az értesítést, hogy felvettek. Nagyon örülünk ennek is, de tudom, hogy most aztán fel kell kötni a gatyát, hiszen úgy hallottam, nagyon nehéz lesz, sokat kell majd tanulni. Ez lesz egy kicsit szokatlan, mert én a középiskolát nagyon könnyen végeztem el.

A nyári szünet gyorsan telik, mert dolgozni járok a nevelő-apámmal. Jó lesz majd az a kis kereset a tanévkezdéskor. Egyébként diákhitelt veszek fel én is, mert a családban immár két egyetemista lesz (a nővérem harmadéves a biomérnöki karon). Nyaralás most nem lesz.

Nagyon várom már az iskolakezdést, azt, hogy szegedi diák legyek. Mást most nem írok, minden jót kívánok Judit néninek.

Szegvár, 2011-07-29.

Csókolom:

Kedves Judit néni!

Örömmel hallottam anyukámtól, hogy érdeklődni tetszett utánam, hogy hogyan alakult a sorsom.

Mivel érdeklődésem már az általános iskolában az informatika felé fordult, ilyen jellegű szakközépiskolába jelentkeztem. A jól sikerült érettségi után felvételt nyertem a Szegedi Tudományegyetem programtervező informatikus szakára. Jelenleg itt tanulok, még egy évem van hátra.

Remélem, hogy programozóként könnyen találok munkát itt, Magyarországon, de szívesen kipróbálnám magam külföldön is.

Ezen kívül van még egy szenvedélyem; a dobolás. Most még csak a hobbim a zenélés, és csak szabadidőmben gyakorlok, de később szívesen játszanék zenekarban is. Ezt most nagyon komolyan gondolom, annyira, hogy lehet, hogy a munka mellett a későbbiekben beiratkozok egy konzervatóriumba. Tisztában vagyok vele, hogy mi mindent kell megtennem az álmaim megvalósításáért, ezért minden egyes nap a legjobb tudásom szerint kell tanulnom, és mindent bele kell adnom. Majd meglátjuk, hogy képes leszek-e erre. Én bízom magamban.

Judit néni, sok sikert kívánok a könyvéhez, és jó egészséget a tervei megvalósításához.

Szegvár, 2015. május 18.

Szeretettel:

Zalán! Meg- és kérde-medted a könyvjutalmat és a Tanító öröksége kitüntetését.

Karácsony jeggyűrével

Nem tudom, hogyan is kellene belefogni a történetünkbe... Robi és az én történetembe...

Kilenc éve találkoztunk, sorsszerűen az utcán láttuk meg egymást. Jó pár hét szemezgetést, kölcsönös figyelmet követően Robi randizni hívott egy szép őszi reggelen – ahogyan ő fogalmazott –, ne csak így jövet-menet lássuk egymást. Ebből a randiból egy gyors egymásra-csodálkozás, két hét alatt pedig mély, őszinte szerelem született. Összeköltöztünk.

Kapcsolatunkban minden egyszerű, magától értetődő volt. Öt hónap együttélés után – nem tervezetten – terhes lettem. Félttem, hogy Robi korainak érzi még ezt, de reakciójával bebizonyította, hogy Ő az én Igazi párom, mert nagyon örült, büszke volt, hogy apa lesz.

Sajnos a terhesség első harmadában elvesztettük a gyermekünket. Igen, így éreztük, ő már a mi közös bébink volt – szeretgettük, becézgettük. Nekem nagyon sokára sikerült feldolgoznom ezt a veszteséget, de Robit is mélyen érintette. Az orvos tanácsára hat héttel a veszteségünk után újra próbálkoztunk. Siker nem volt. Nem akartuk sürgetni a dolgokat, mi is úgy éreztük, hogy jöjjön, amikor jönnie kell; éltük az életünket – nyaralni mentünk, kocsit, házat vettünk, sokat dolgoztunk.

A közösen vásárolt családi házban éreztük már egyre inkább, hogy itt lenne az ideje családdá válnunk, csak a nagymértékű adósság, a ház körüli teendők miatt egyre kevesebb időnk jutott egymásra. Fáradtak, sokszor ingerültek voltunk. Több krízisünk is volt ez időben, de mindketten éreztük, hogy az egymás iránt érzett szerelmünk mindenben átsegít, csak azzal kell törődnünk, hogy az érzelmeink ne változzanak rossz irányba. Kényszerű döntést hoztunk, el kellett adnunk a családi házunkat. Összekapaszkodtunk a problémás időszakban (hiteligénylés, költözés), és meglett az eredménye. Nyugodtabban, súlyos anyagi terhek nélkül kezdhettünk új életet.

Ekkor már mindketten éreztük, hogy ebbe a nyugodtabb körülménybe biztonsággal érkezhetne a közös gyermekünk, de sajnos nem így történt. A próbálkozás éveiben fény derült néhány betegségemre, amelyek befolyásolhatták a teherbe-

esést (pajzsmirigybetegség, lisztérzékenység). Orvosi segítséggel próbálkoztunk. Két alkalommal (2012. október és november) volt inszeminációs kezelés, de egyik sem vezetett eredményre.

Abban az évben december 24-én szenteste gyönyörű ajándékot kaptam Robitól – egy eljegyzési gyűrűt. Korábban nem érezte annyira fontosnak, hogy a kapcsolatunkat törvényesítsük, bár én többször hangoztattam, hogy jó lenne összeházasodni. A legjobb időpontot választotta.

Kapcsolatunkban már sok jót és sajnos több rosszat is átélünk közösen: megerősödtünk, érzelmeink nagyon mélyek és őszinték voltak egymás iránt. Csodás időszak kezdődött – az esküvői előkészületek minden percét közösen töltöttük, tervezgettünk, szerveztünk, és 2013. június 1-jén összeházasodtunk. Eddigi életem legboldogabb napja volt. Csodálatosan éreztük magunkat, sokat nevettünk, mulattunk. Még abban az évben újrakezdtük az orvosi vizsgálatokat, csakhogy újabb – most hormonális eredetű akadályok jelentkeztek.

Igyekeztünk pozitívan előre tekinteni, sokszor én csüggedtem többet, de ilyenkor Robi mindig meggyőzőtt, hogy mindenképpen lesz gyermekünk, de azt nem szeretné, hogy tönkretegyenek a próbálkozások, kezelések, mert azt tapasztalta, hogy lelkiileg engem nagyon megvisel a folyamat.

Az év végén, szintén karácsonykor egy csodás eseményre került sor, keresztszülei lettünk egy kis angyalnak. Nagyon pici súllyal született, koraszülött volt. Igazi csoda, hogy Nórika életben maradt.

Mindketten ekkor csodálkoztunk rá arra, hogy nagyon lehet szeretni egy nem „vér szerinti” gyermeket.

Az év elején, egy vasárnapi ebéd előkészületeinél Robi anyukájával a nevelőszülőségről, a gyermek fogadásának lehetőségeiről beszélgettünk, illetve szóba került az örökbefogadás is. Robival egymásra néztünk, és ott el is határoztuk, hogy örökbefogadó szülők leszünk. Annyira egyértelmű volt, annyira éreztük mindketten, hogy igen, ezt kell tennünk. Csak azon mérgelődöttünk picit, hogy ezt miért nem döntöttük el hamarabb. Talán akkor még nem voltunk rá felkészülve.

Április másodikán közösen mentünk el, és kérelmeztük, hogy örökbefogadó szülők lehessünk. Elindult a folyamat.

Orvosi alkalmasság igazolása, pszichológiai vizsgálat, környezettanulmány, illetve egy három alkalomból álló tanfolyam következett. A folyamat minden eleme során egyre biztosabban éreztük, hogy ez a mi utunk. A szüleink is nagyon pozitívan fogadták ezt a döntésünket. Többen az ismerőseink közül rákérdeztek, hogy mi lesz, ha sikerül a vérszerinti gyermek, akkor is örökbe fogadnánk, és nekünk egyértelműen az volt a válaszuk, hogy igen. Szívből tudnánk szeretni azt a pici emberkét, aki azért született, hogy minket boldoggá tegyen, igazi családdá válhassunk.

Sokat beszélgettünk, nagyon sok új érzést megtapasztaltunk a tanfolyamon, például, hogy hogyan dolgozhatjuk fel, hogy nem lesz vérszerinti gyermekünk. Robival erről is sokat beszéltünk. Nem az a fontos számára, hogy én szüljek neki, hanem hogy közösen neveljünk fel egy gyermeket, mert így is szülővé tudunk válni.

Nyáron lett érvényes határozatunk: újszülött és hároméves kor közötti, kisebb korrigálható egészségi állapotú gyermek örökbefogadására vagyunk alkalmasak. Most az egyik legnehezebb időszakot, a várakozás időszakát éljük. Sokat olvassunk az örökbefogadásról, rendezvényekre járunk. Több civil szervezetnél regisztráltunk – nyílt örökbefogadást is vállalunk, próbálunk minél többet megtudni ahhoz, hogy sikeres lehessen mindez.

Reméljük, hogy nem kell sokat várnunk, és megérkezik hozzánk a legnagyobb öröm és boldogság, a gyermek, akivel igazi családdá válhatunk.

Beáto

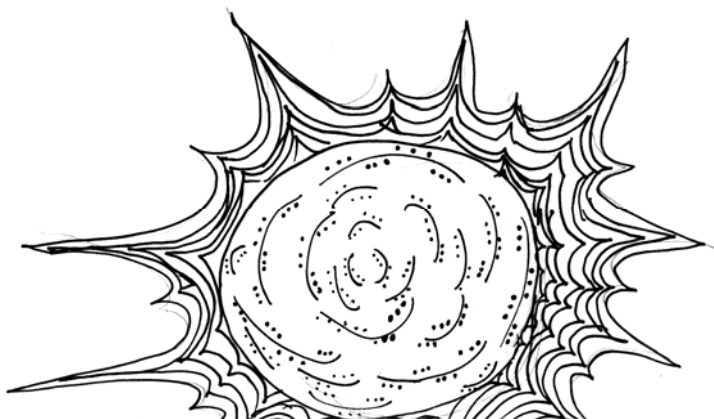
Álmodtam. Újra Szegeden jártam. A Dugonics utca negyvenkettőbe igyekeztem Beához. Már várt. Pontosan, mint a múltkor. Megölelgettem, megköszöntem a tőle kapott vallomást, aztán gyorsan váltott az álmkép: egy boldog családot láttam Beával, Robival és egy csöpp kisbabával.

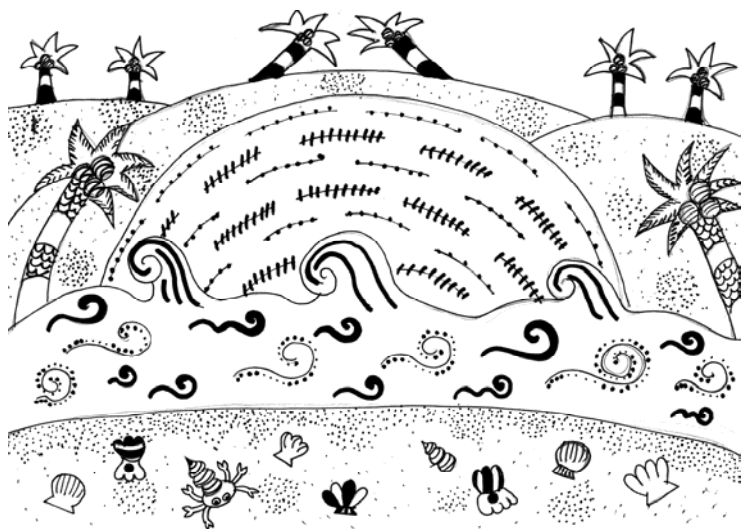
Rajzok

„Üzenet egykori iskolámba...”

Szeretettel köszönöm a zalaegerszegi Adys kisdíákoknak és tanárnőjüknek, Nagy Szilviának a

„tarkabarkákhoz”
készített,
beszédes, szép
rajzokat.

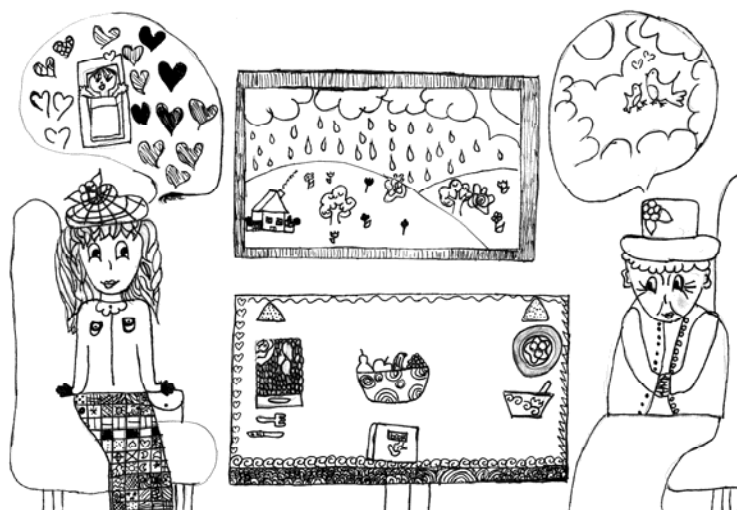
*Fordulj a nap felé
(Mélytenger című vershez)*

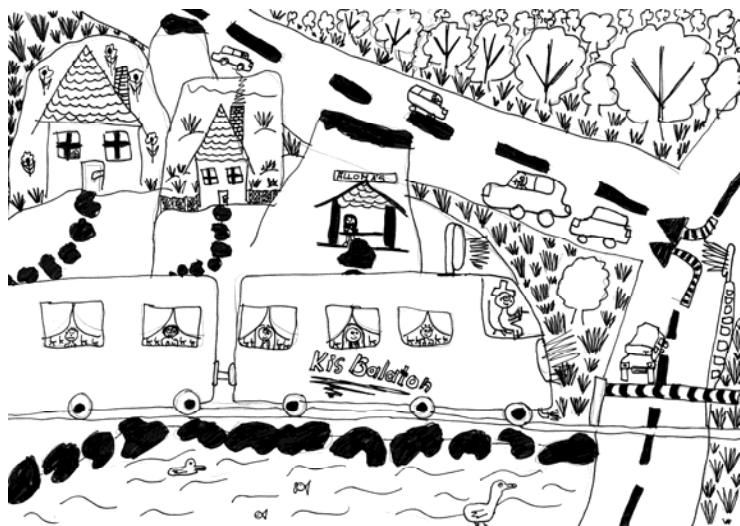
„Búzavirág-koszorú”

„Búzavirág-koszorú”

„Az én szamaras uram”

„Földvár felé félúton”

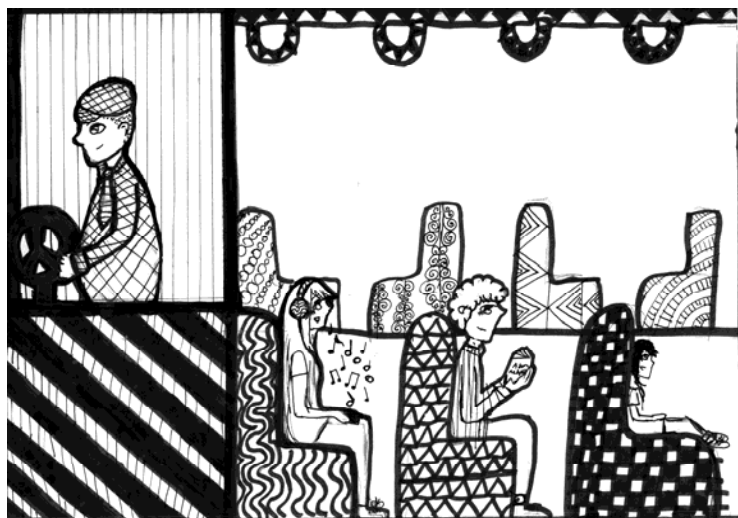
Margit-sziget, „A piros szandál”

„Bableves csipetkével”

Györgyi néni 106 éves múlt
„Tanulj meg internetezni”

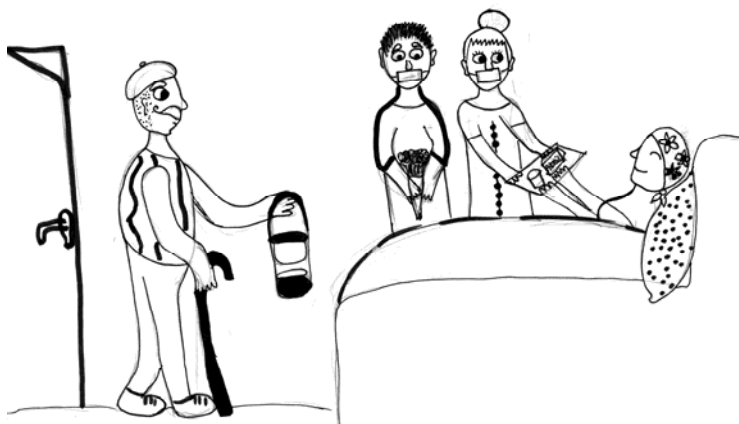

A buszon
„Ha majd a bőség kosarából”

„Angyal, kitárt karokkal”

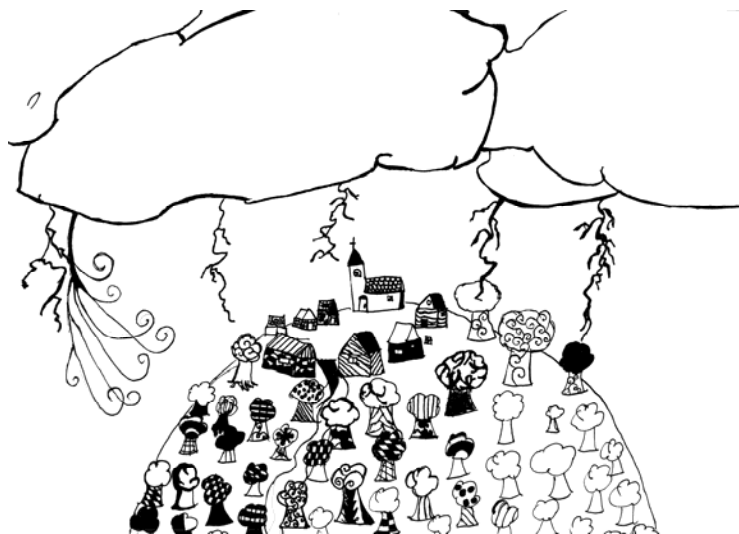
KÓRHÁZ

„Nem adom fel”

„Szegedi sétá... zeneszóval”

„Katóka! Állj fel!”

„Katóka! Állj fel!”

„Karácsony jegygyűrűvel”
Bea leveléhez

Záró gondolatok

A hétköznapi tarkabarkák előttünk hevernek. Időnként elrejtőznek, bújócskáznak, egymásba kapaszkodnak. Időnként pedig ellentmondást nem tűrően élénk táncolnak, vagy éppen szívszorítva a lelkünkbe mardosnak.

Úton-útfélen beléjük botlunk. Ezzel mindenki így van. Követnek bennünket, mint az egymáshoz súrlódó, surranó falevelek.

A hétköznapi történetek a lelkünkben égnek, velünk élnek.

Én is így vagyok velük. Szívesen hallgatom és írogatom őket. A válogatás most kissé önkényes. A könyvecskébe a gyűjteményemből a legfrissebbeket szedegtettem ki. Sokan segítettek. Jó mulatság, közös munka volt! Éppen ezért bízom benne: elindulhat a „mű” a maga útján, s kellő szerénységgel megteheti első lépéseit.

Gyűjtöm a hétköznapi történeteket. Sok „dolgom” van még.

Bizakodva várom bárki életének egy-egy mozzanatát, drámai fordulatát vagy éppen a boldogság pillanatnyi varázslatát rögzítő írásokat, leveleket.

Nagyon szeretném, ha az Úton-útfélen sorsa egy bővített, javított kiadás lenne!

Tartalom

Bevezető gondolatok	5
„Búzavirág... koszorú”	9
Az én szamaras uram	12
„...Földvár felé félúton...”	15
A piros szandál	18
Bableves csipetkével	20
„Tanulj meg internetezni!”	23
„Ha majd a bőség kosarából...”	26
Angyal, kitárt karokkal	28
Egy csók, és más semmi	30
Mennem kell, várnak	32
Köszönöm, csókolom	33
„Nem adom fel”	35
Szegedi séta... zeneszóval	37
Katóka! Állj fel!	40
Levéltári meditáció	42
Levelek Csongrádból	47
Rajzok – „Üzenet egykori iskolámba...”	55
Záró gondolatok	67

Köszönetnyilvánítás

Szeretettel köszönöm

Jakab Józsefné Marika

Hosszú Ágnes

Trencsényi Dalma

Süle Judit

Fenyvesi Károlyné Éva

Jáger Lajosné Simon Marianna

türelmes, kitartó segítségét.

Megbecsüléssel köszönöm

Czupi Gyula

kiadói,

Tábori Zita

igényes szerkesztői munkáját,

Karner László

szemléletes illusztrációit.

Köszönöm az őszinte, kritikus szót, segítő társaim barátságát.

„Ölelem mindnyájukat!”

Ha előzetesen az alcímben szereplő könnyecseppek indítják el a fantáziánkat, akkor akár édesbús történetekre is gondolhatunk e könyv kapcsán. Ha tudjuk, hogy szerzőnk esetében egy már inkább visszafelé gondoló (visszafelé élő?) ember rendezgeti történeteit írásaiban, szintén juthatunk ilyesmi következtetésre. Mégis csalatkozni fog az, aki csak ezt várja ettől a karcsú kötettől. Az élet szépségéről olvashatunk ezeken a lapokon. Akkor is erről, ha nem fényes, gazdag világba kapunk betekintést.

Talán a meglepetés szó illik leginkább ezekre a történetekre. A szépen megformált „felkészítők”, melyek egy-egy írást megelőznek, nem feltétlenül utalnak a végső meglepetésre, ettől mindegyik írás különös frissességet kap, mely még őrzi – a sütőből kiemelt finomságokhoz hasonlóan – a készítés melegét.

Az elbeszélésekhez készült kedves rajzok nemcsak illusztrálják a könyvet, hanem a továbbgondolást is segítik.

A „felkészítők” indítják az egyes írásokat, a záró mondatok utáni verses gondolatok pedig – Vértés Juditra jellemző módon – összegezést adnak, mintha akkor lenne minden igazán végiggondolt, ha verssé is tud válni. Kedvéért most ezt talán mindannyian szívesen el is fogadjuk, mert szívesen látjuk a világot az ő szemével.

Ajánlom mindazoknak is, akik most találkoznak először Vértés Judit írásaival.

Czupi Gyula
a kötet kiadója

